Sfânta muceniţă Perpetua - Floarea bisericii din Carhidon

(s.v. 1 februarie / s.n. 14 februarie)

Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas (s.v. 1 februarie / s.n. 14 februarie):

https://www.academia.edu/45581213/Sfintele_muceni%C5%A3e_Perpetua_%C5%9Fi_Felicitas_1_februarie_

https://archive.org/details/sf.-perpetua-si-felicitas

https://www2.slideshare.net/steaemy1/sf-perpetua-si-felicitas

****

Materiale despre Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-muc-Perpetua-%C5%9Fi-Felicitas-(1-feb)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Perpetua

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Perpetua

****

Mucenicia Sfintelor Perpetua şi Felicitas (video tradus):
https://archive.org/details/sfanta-perpetua-mucenicia

&&&

În Carhidon, fiind prigoană
Creştinii stau închişi acum
În galeriile murdare
A fiorosului “Budrum”.
Văzduhul greu al închisorii
Şi bezna umedă de-aici
Abia îi lasă să răsufle
Pe viitorii mucenici.
Purtarea cea neomenească
A celor care străjuiesc
Şi “plebea” care vine zilnic
Mai tare îi tirănisesc.

În rândul celor ce aşteaptă
Sentinţa morţii negreşit,
Se află tânăra soţie
A unui general vestit.
Ea vine azi la cercetare
Avându-şi chipul curajos,
Şi fără nici o ocolire
Mărturiseşte pe Hristos.

- Ce nume ai, întreabă dulce
Judecătorul prefăcut?
- Nu mă cunoşti (răspunde dânsa)
Să-ţi fie astăzi cunoscut:

“Mă cheamă Vivia-Perpetua
A senatorului Anon,
Şi văduva lui Iarva – Bravul,
Eroul Sfânt din Carhidon!”

În vremea când Judecătorul
Se străduieşte în zadar
Ca s-o întoarcă din credinţă,
S-apropie cu pasul rar,

Un om bătrân cu plete albe,

Cu chipul încuviinţat,
El este tatăl Muceniţei,
Alesul ţării la Senat.

Având un copilaş în braţe,
Se roagă el tânguitor,
Cu ochii stinşi scăldaţi în lacrimi
Mişcându-l pe judecător:

“Perpetua scumpa mea fiică!
(Rosteşte el mai mult gemând)
Îndură-te de bătrâneţea
Celui cu sufletul înfrânt!

Îndură-te de copilaşul
Ce-ţi este rodul cel dintâi,
De maica ta nemângâiată
Şi de iubiţii fraţii tăi!

Gândeşte-te că tu eşti maică
Acestui gingaş copilaş,
Nu vezi cum îţi întinde mâna
Cu zâmbetul de Îngeraş?

De tine viaţa lui atârnă,
Dezbară-te de rătăcire
Că ne va fi la toţi ruşine
A morţii tale osândire!”

Perpetua sărută pruncul
Şi-l strânge lăcrimând la sân,
Făcându-i pe păgâni să creadă
Că-i biruită de păgâni.

Dar Sfântul har o întăreşte,
Ca râvna ei pentru Hristos
Să nu rămâie biruită
De dragostea celor de jos.

- Ascultă tată! (zice dânsa)

Mi-i martor Domnul cel ceresc
Că nici un lucru de pe lume
Precum pe voi, eu nu iubesc!

Credinţa însă mă învaţă
Că orice dragoste am eu,
Întâiul loc să-l dau în suflet
Iubirii către Dumnezeu!

“Datoare sunt să am iubire
Spre tatăl care m-a crescut
Dar cât de mult eu sunt datoare
Spre Domnul care m-a făcut?”

Văzând-o neînduplecată
Bătrânul deznădăjduit
Îi stăpânit şi de mânie
Şi de durere-i biruit.

Acum o blestemă cu ură
Cerând pedeapsă de la “zei”,
Acum o roagă cu suspinuri,
Îngenunchind în faţa ei.

“O, fiică prea nemilostivă,
Şi maică cu duhul tiran,
Cu tine mă pogorî în groapă
Şi laşi copilul tău orfan!”

Rostind acestea plânge-n hohot,
Nemângâiatul “veteran”
Şi “Dregătorul” dă poruncă
Să-l scoată silnic din “Divan”.

Acum, la noua întrebare
Perpetua s-a osândit:
A fi la tauri aruncată
Şi junghiată la sfârşit.

La Amfiteatru, o bătrână

Venind spre ea cu chip senin,
La cea din urmă sărutare
Îi dă ceva ţesut din in.

Îi Iulia, scumpa ei mamă,
Iar pânza cea din in, cu flori,
Îi vălul cel pătat cu sânge
A fericitei ei surori.

Urmând priveliştea, la teatru
Păgânul “Vulg”, vede mirat
Mucenicia unei sfinte
În voal, cu sânge înflorat.

Iar când îl ia din nou bătrâna,
El este îndoit mai sfânt:
De două ori vopsit cu sânge
De cel mai scump ei pe pământ!

Viaţa Sfintei muceniţe Perpetua

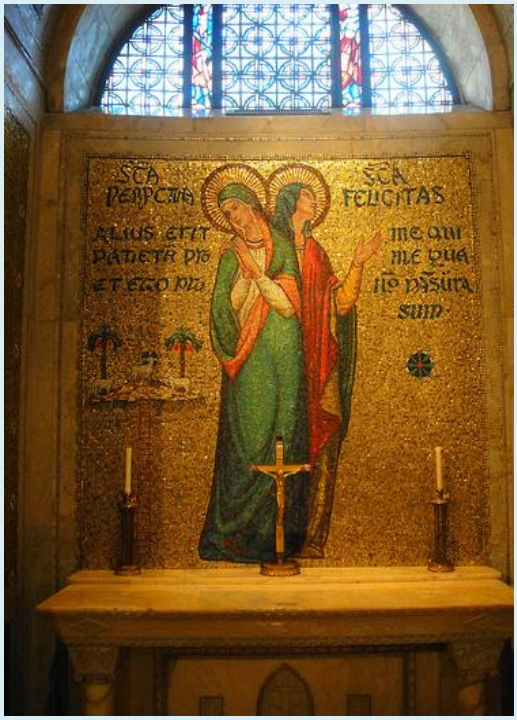

Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas

Mai toate vieţile sfinţilor din cele trei veacuri de la începutul creştinismului, sunt scrise foarte pe scurt, iar unii dintre sfinţi lipsesc cu desăvârşire. Mai ales sfinţii mucenici din Roma, care au pătimit în vremea aceea (până la anul 300) sunt pomeniţi numai cu numele în sinaxare. Căci furtuna prigoanei era atât de grozavă, încât nu s-au putut scrie vieţile sfinţilor de atunci şi mulţi dintre ei au rămas cu totul necunoscuţi. În provinciile mai îndepărtate de capitala crunţilor cezari, creştinii mai aveau câte puţină uşurare pentru a se organiza, iar dintre dânşii au fost şi scriitori vestiţi, care au lăsat în urmă cărţile lor de istorie şi de apărare a sfintei credinţe.

Aşa ni s-au păstrat ca o comoară nepreţuită nişte însemnări din veacul al doilea după Hristos sub numele: "***Faptele mucenicilor din Carhidon***". Povestirile acestea sunt cele mai mişcătoare pagini din istoria Bisericii de la început. Multă vreme ele se citeau în Biserică regulat ca şi profeţiile apostolilor.

Aceste însemnări au fost scrise de Sfânta muceniţă Perpetua - până în ajunul muceniciei - şi după aceea de ritorul Tertulian, marele scriitor din Africa şi apărător al credinţei.

Sfânta Perpetua era din familia cea mai vestită din Carhidon. Tatăl ei, Anon, a fost general. Ca şef al armatei, el a purtat strălucite biruinţe împotriva barbarilor din Numidia. Timp de 15 ani, el a fost eroul apărător al ţării. La urmă din cauza ranelor şi a oboselilor din lupte, s-a retras din armată. Iar patria ca recunoştinţă l-a pus în dregătoria cea mai de cinste, numindu-l senator (adică sfetnic al ţării, cum este azi un ministru). Anon a fost păgân şi în păgânătate a murit. Soţia lui, fericita Iulia (vezi viaţa Sfântul Narcis) a fost şi ea păgână, dar pentru virtuţile ei cele alese, Dumnezeu n-a lăsat-o la întunericul păgânătăţii şi a iconomisit ca să recunoască adevărul creştinesc de la o roabă a sa, cu numele Rufina. Aceasta a fost robită de păgâni şi vândută familiei Anon. Ea era fiica unui mucenic din Galia. Prin ea s-a luminat la credinţă fericita Iulia, soţia lui Anon şi fiica lor Perpetua.

Din copilărie Perpetua era înzestrată cu multe virtuţi alese, prin care a ajuns vestită în toată cetatea. Nici unul din filosofii şi ritorii păgâneşti nu puteau s-o biruiască. Când a ajuns în vârsta cuvenită, s-a căsătorit cu Iarva, generalul unei armate din Carhidon. În război cu numidienii, Iarva a ajuns vestit prin multe biruinţe. La urmă însă a fost omorât mişeleşte de nişte păgâni, care au aflat că el crede în Hristos.

S-a săvârşit deci un adevărat erou al patriei şi un mucenic al credinţei. După moartea lui Iarva, s-a ridicat prigoană mare împotriva creştinilor din Carhidon. Între cei care au pătimit atunci pentru Hristos a fost şi Perpetua. La închisoare ea a suferit mai tare decât ceilalţi creştini din cauza mizeriei. Ea, care crescuse la curtea părinţilor în cel mai mare răsfăţ, este apoi nevoită să doarmă pe plăcile umede şi reci ale "Budrumului" (cum se numea puşcăria de sub pământ). Galeriile închisorii erau strâmte, lipsite de lumină şi pline de murdărie. Iar la vremea când li se dădea puţină hrană, năvăleau acolo tot felul de haimanale de pe drum, ca să-şi bată joc de bieţii creştini (prin vorbe murdare şi gesturi neruşinate). ***Aceasta era cea mai amară vreme pentru viitorii mucenici şi mai ales pentru nobila Perpetua. Pe lângă toate acestea, nu i s-a dat voie să aibă cu dânsa micul ei prunc spre mângâiere.*** În vremea când a fost dusă înaintea judecătorului pentru întrebare, a venit şi bătrânul ei tată Anon, cu pruncul în braţe.

Dar cu toate lacrimile şi toate rugăminţile lui de a-şi cruţa viaţa pentru hatârul copilului şi pentru cinstea familiei, Perpetua a rămas neînduplecată. Păgânul ei tată, în mândria lui de mare sfetnic al ţării, socotea ca cea mai mare ruşine mărturisirea ei pentru Hristos.

Pentru el credinţa creştinească era o înşelăciune, iar moartea mucenicească era socotită drept nebunie.

Acum îl vezi că se roagă cu lacrimi îngenunchind în faţa ei, acuma îl vezi că se mânie şi o bleastămă; iar când vede că ea rămâne neclintită în credinţă, atunci el izbucneşte într-un plâns cu hohote, ca un deznădăjduit şi pierdut la minte. Pentru asta judecătorul este nevoit să-l dea afară cu sila.

După aceea făcându-se întrebarea la "Divan" (adică la judecată) ***Perpetua mărturiseşte cu multă îndrăzneală numele lui Hristos şi este osândită la moarte împreună cu slujnica ei şi cu alţi creştini.*** ***Fiind dusă la Amfiteatru (locul de privelişte unde se chinuiau creştinii) este întâmpinată la poartă de scumpa ei mamă (fericita Iulia), care îi dă sărutarea cea mai de pe urmă şi blagoslovind-o, îi dă cinstitul voal al Sfintei muceniţe Potamiana (care a fost adus de Sfântul Narcis). Acoperită cu această sfântă podoabă, Perpetua merge în arenă (locul de luptă) cântând voioasă imnul mucenicilor.***

Acolo este străpunsă de coarnele unui taur fioros şi apoi aruncată în văzduh, de unde a căzut leşinată. Când îşi vine în fire, întreabă mirată pe slujnica ei Felicia, pentru ce nu mai începe lupta. Mintea ei fiind pironită la rugăciune, n-a simţit nici coarnele taurului şi nici căderea ei de sus.

Pentru asta se întreabă Fericitul Augustin în cuvântarea rostită la praznicul mucenicilor din Carhidon: "Unde era oare mintea Sfintei Perpetua când a împuns-o taurul şi a aruncat-o în sus?" Desigur că mintea ei era atunci pironită la cer şi nu simţea nici frica, nici durerea.

Abia târziu a văzut voalul scăldat în sângele ei şi coasta străpunsă de taur. De regulă, condamnaţii care nu mureau de cruzimea fiarelor, erau daţi pe mâna călăilor ca să-i înjunghie.

Sfânta Perpetua a căzut în mâna unui călău nou, neiscusit la junghere. În două rânduri a lovit cu sabia, fără să izbutească a-i tăia capul.

Văzând neiscusinţa lui, Sfânta Perpetua îi zice: "Prietene, nici în jumătate nu ai curajul meu, nu te tulbura, loveşte - uite aici !"

Abia la a treia lovitură reuşeşte să-i taie gâtul. Sfânta Perpetua s-a săvârşit rostind cuvintele: ***"O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!"***

În vremea ceea, o bătrânică s-a apropiat de trupul muceniţei luând un voal plin de sânge. Era Iulia, bătrâna ei mamă, care îşi ia înapoi voalul Sfintei Potamianei, care s-a înroşit acum din nou, cu alt sânge tot aşa de scump.

Bărbăţia Sfintei Perpetua a uimit pe mulţimea păgânilor de la privelişte, iar pe creştini i-a umplut de curaj.

Astfel s-a săvârşit cea mai nobilă fiică a Carhidonului, adăugând o slavă mai mare la numele strălucit al familiei Anon, iar la cer a dobândit cununa cea neveştejită din mâinile lui Hristos, Începătorul mucenicilor şi Dumnezeul Slavei.

Troparul Sfintei Perpetua (glas 5 ca şi "prooroace Ioane şi sluga lui Hristos")
Odraslă din neamul cel mai slăvit
Şi stea luminoasă din Asfinţit,
Minunat ai strălucit
Dintre norii păgâneşti
Şi cu râvnă te-ai jertfit
Perpetua pentru Domnul,
Cunună cerească luând
Şi pe tirani ruşinând.

Condacul glas 3 (după melodia condacului de la Naşterea Domnului)
Din norodul păgânesc
Ai odrăslit Muceniţă
Şi la neamul creştinesc
Te faci mireasmă de taină
Neamul tău îşi face nume cu vitejia
Tu - în schimb te proslăveşti cu mucenicia
Şi cu îngerii la ceruri
Te veseleşti Perpetua.

Megalinaria (mărimuri)
Pe Sfânta Perpetua s-o citim
Şi cântări de laudă credincioşii să-i împletim
Fiind ea din rândul celor întâi născuţi
A biruit pornirile celor nevăzuţi.

Icos "În cinstea muceniţei"
Minunându-ne de bărbăţia ta cea negrăită
strigăm ţie cu inima smerită:
Bucură-te floarea cea minunată a Carhidonului
Bucură-te sfânt mărgăritar în apele Sionului
Bucură-te Odrasla ieşită din pământ păgânesc
Bucură-te mireasă a împăratului ceresc

Bucură-te cea din neamul lui “Hanibal”
Bucură-te că eşti şi fiică de general
Bucură-te cea care vopseşti volul Potamianii
Bucură-te cea care tâmpeşti boldurile satanii
Bucură-te că ai lăsat curţile cele pământeşti
Bucură-te că azi întru cele din slavă te veseleşti
Bucură-te Mare Muceniţă Perpetua!

(Extras din cartea Sfântului Ioan Iacob Hozevitul - Din Ierihon la Sion)

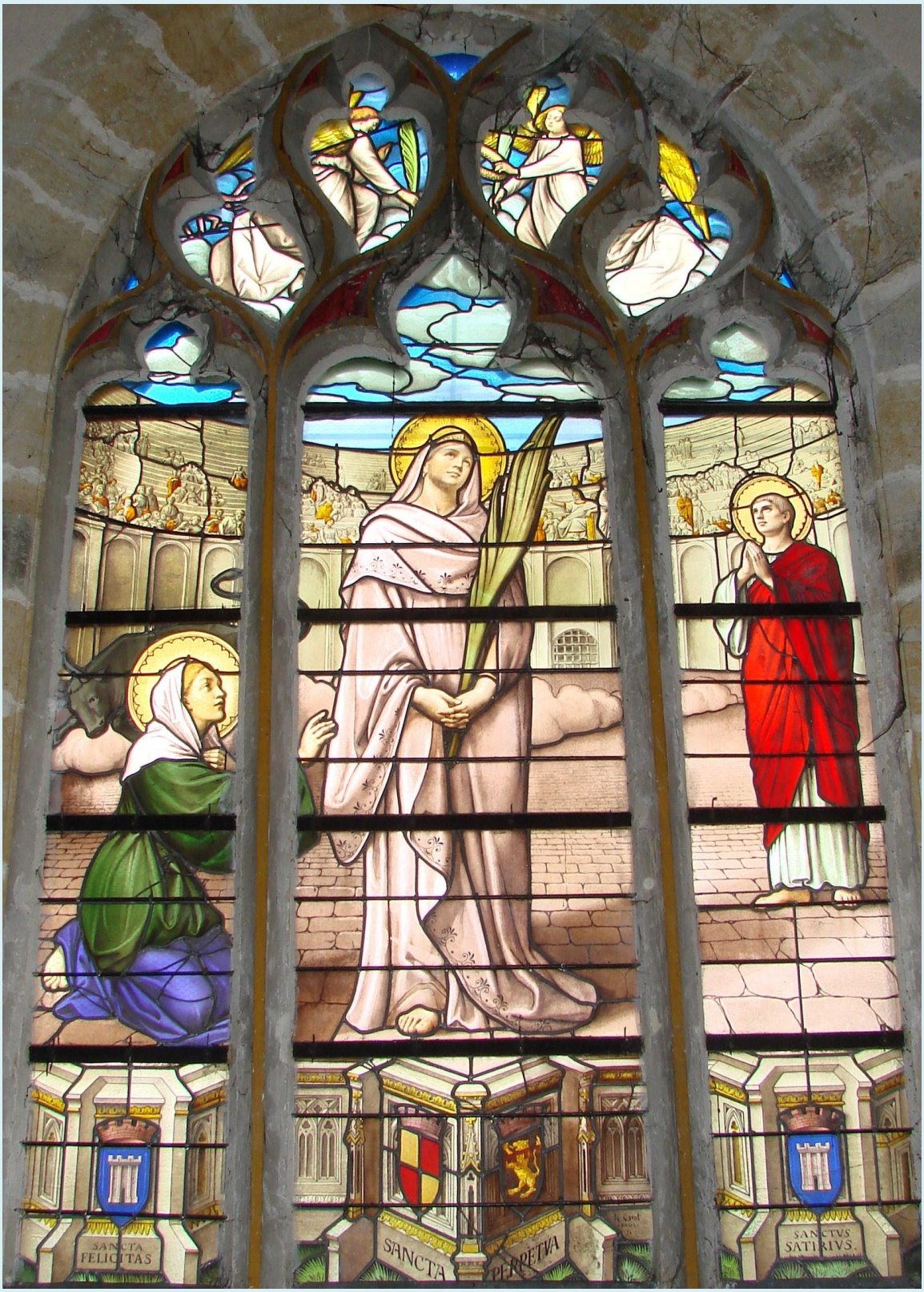

Sfinţii mucenici Perpetua (centru), Felicitas (stânga) şi Satoru (dreapta) în nisip – vitraliu secolul al XIX-lea, biserica Notre-Dame de Vierson, Franţa